

Van Algemene Infectieziekten/Hygiëne & Inspectie
GGD Amsterdam, GGD Rotterdam-Rijnmond en GGD Kennemerland,
in samenwerking met het RIVM

Datum 21 juli 2020

In deze notitie zijn de minimale voorwaarden, taken en verantwoordelijkheden van rederijen en de betrokken GGD/GHOR in het voorbereiden op/ bij (het vermoeden van) COVID-19 aan boord van een cruiseschip in Nederland beschreven. Het betreft zowel de rivier- als de zeevaart.

In aanvulling op de volgende documenten:

- Interim Guidance for Preparedness and Response to Cases of COVID-19 at Points of Entry in the European Union (EU/EEA Member States (MS) (EU Healthy Gateways - <https://www.healthygateways.eu/>)
- Leidraad voor een minimumnorm voor de hervatting van riviercruises in Europa onder COVID-19 (IG River Cruise en de European Barge Union)
- RIVER CRUISES OUTBREAK MANAGEMENT GUIDELINES (IG River cruise)
- Vorgehen bei COVID-19- Fällen und Verdachtsfällen auf Fahrgastschiffen auf dem Rhein (Gesundheitsdepartement des Kantons Basel-Stadt)
- European Manual for hygiene standard and communicable disease surveillance on passenger ships. (ShipSan)

Aanbeveling EU/Healthy Gateways: zorg dat de aanwezige informatie aan boord van het schip te allen tijde up to date is; en relevant voor het betreffende vaargebied, met name de ports of call.

Voor actuele Nederlandse adviezen: Websites: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19> en www.rivm.nl

1. Definities (zie RIVM-richtlijn voor meest recente definities)

Verdacht geval COVID-19 in Nederland:

- Verkoudheidsklachten zoals neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn;
- Hoesten;
- Benauwdheid;
- Verhoging of koorts;
- Plotseling verlies van reuk en/of smaak (zonder neusverstopping).

Bevestigde patiënt:

Elke persoon waarbij door middel van gevalideerde PCR of andere nucleïnezuur-amplificatietest een infectie met SARS-CoV-2 is vastgesteld.

Nauw-contact:

Onder een nauw-contact wordt verstaan iedere persoon die vanaf 2 dagen voor het ontstaan tot 24uur na einde klachten bij bevestigde persoon één of meer van de volgende blootstellingen heeft gehad:

- Een persoon die in dezelfde cabine/suite verbleef als de verdachte of bevestigde persoon
- Personen die langer dan 15 minuten op minder dan 1,5 meter afstand contact hadden met de verdachte of bevestigde persoon.
- In omstandigheden waarbij er een hoog-risicobootstelling was van korter dan 15 minuten (bijvoorbeeld in het gezicht hoesten, of direct fysiek contact zoals zoenen).

Melding via Maritime Declaration of Health:

De kapitein is verplicht (conform art 50,51 van de Wpg) om direct een melding te maken van een verdacht e/o bevestigde COVID-19 patiënt aan boord van het schip .

2. Taken en Verantwoordelijkheden van de rederij – Preventief

Algemene maatregelen voor rivier- en zee cruises:

- Passagiers en bemanning houden ten alle tijde 1,5 meter afstand van andere personen.
- Personen afkomstig uit een hoog-risicoland (zowel passagiers als bemanning) moeten gedurende 14 dagen in quarantaine verblijven op het schip of voordat ze aan boord van het schip gaan. (<https://www.government.nl/topics/coronavirus-covid-19/tourism-in-the-netherlands>).
De landelijke richtlijnen en restricties worden gevolgd als het gaat om het toelaten van personen uit het buitenland. De rederij heeft op voorhand duidelijk de regels in beeld met betrekking tot de opvang van mensen afkomstig van buiten de EU/ het Schengengebied. Hierover staan afspraken op papier.
- Voor het aan boord gaan voert de rederij de health check (<https://www.rivm.nl/documenten/vragen-triage-aan-bezoeker>) uit bij ieder persoon.
- Strikte en consequente naleving van het eigen Covid-19 outbreak management plan aan boord waarin in ieder geval de volgende maatregelen worden beschreven:
 - a) Maatregelen voor preventie
 - b) Maatregelen voor isolatie
 - c) Maatregelen schoonmaken en desinfecteren
 - d) Maatregelen ventilatie
 - e) Maatregelen bij passagiers met klachten (zie hfd 3)
 - f) Maatregelen bij een passagier/personeelslid met een bevestigde COVID-19 (zie hfd 4)
- Geef de bemanning zo mogelijk elk een eigen hut. Zo wordt de kans op nieuwe besmettingen vermindert.

Testen

- Bij klachten dient er snel getest te worden. De cruisemaatschappij is verantwoordelijk om te faciliteren dat een persoon met verdachte klachten naar de teststraat van de GGD kan gaan.
- Voor testen bij personen zonder klachten, preventief of in verband met bijvoorbeeld een non-covid verklaring voor reizen, kan men terecht bij een commerciële partij (dit faciliteert de GGD niet).
- Het cruisebedrijf moet een repatriëringsplan hebben.

Zee cruises

- De MDoH (Maritime Declaration of Health) van een zee cruiseschip wordt voor aankomst in de haven opgestuurd naar de havenautoriteiten van de betreffende haven. Wanneer een vraag met een "ja" is ingevuld wordt deze doorgestuurd naar de lokale GGD van de betreffende haven. De GGD maakt vervolgens een inschatting van benodigde acties en koppelt dit terug aan de havenautoriteiten en zo nodig aan de kapitein van het schip.

Rivier cruises

- De MDoH van een riviercruise wordt voor binnenkomst in Nederland opgestuurd naar mdoh@rivm.nl. Zij sturen de MDoH door naar de betreffende GGD. De GGD maakt vervolgens een inschatting van benodigde acties en koppelt dit terug aan de havenautoriteiten en zo nodig aan de kapitein van het schip.
- Wanneer er tijdens de riviercruise verdachte gevallen of bevestigde gevallen aan boord zijn, wordt er wederom een MDoH naar mdoh@rivm.nl gestuurd. Zij sturen de positieve MDoH door naar de betreffende GGD. De GGD licht de havenautoriteit in.

3. Taken en Verantwoordelijkheden van de rederij – bij een verdacht geval

Algemene maatregelen voor rivier- en zee cruises:

- Toezien op de veiligheid en het (lichamelijk en geestelijk) welzijn van alle opvarenden, met name de personen die in isolatie gaan.
- Het hebben van een scenario voor isolatie van meerdere, zelfs tientallen mensen, aan boord of aan wal, of zelfs allebei.
- Personen die voldoen aan de casusdefinitie van een verdacht geval voor COVID-19 moeten direct in isolatie aan boord van het schip. Iedereen heeft een eigen hut (1-persoon per hut) met eigen sanitaire voorziening.
- De rederij is verantwoordelijk om voldoende hutten aan boord van het schip te hebben zodat alle personen (passagiers en bemanning) die voldoen aan de definitie van een verdacht geval, in isolatie kunnen.
- Medisch geschoold personeel aan boord en/of aan wal moet 24/7 bereikbaar zijn, bv havenarts, central-doctors, hoteldoc.
- De rederij is verantwoordelijk voor het vervoer van personen aan boord van het schip naar de medische dienst/huisartsenpost aan wal. Vóór vervoer naar een medische dienst/huisartsenpost vindt altijd eerst telefonisch overleg plaats met de medische dienst hoe te handelen.
- De rederij neemt contact op met het landelijke nummer voor een testaanvraag (0800-1202 of +31 850 659 063) en/of de lokale GGD. Een afspraak voor een test wordt gemaakt in de haven waar het schip op dat moment ligt of in de eerstvolgende haven wanneer het schip varende is.
- Het schip blijft in deze haven liggen tot de uitslag van de test(en) bekend is/zijn. De GGD kan adviseren over vervolgstappen en kan indien noodzakelijk een schip aanwijzen als quarantaine locatie.
- Het testen moet gemeld worden aan de havenautoriteit, zodat er geschakeld kan worden met de GGD en overige partijen om ongewenste opschaling te voorkomen

4. Taken en Verantwoordelijkheden van de rederij – bij een bevestigd geval

Algemene maatregelen voor rivier- en zee cruises:

- De rederij is verantwoordelijk om binnen 24 uur aan wal een isolatie/quarantaine plek voor alle verdachte-, bevestigde gevallen en de nauwe-contacten beschikbaar te hebben. Dit moet op voorhand door de rederij geregeld zijn (bv. een daarop voorbereid hotel). De rederij blijft verantwoordelijk voor het welzijn en praktische uitvoering rond de personen die in isolatie bevinden aan wal. De GGD zal bij een uitbraak in overleg met de kapitein een inschatting maken of isolatie/quarantaine aan boord, dan wel op de wal de verstandigste keuze is.
 - **Aanvullende eis EU/Healthy Gateways:**
Praktische informatie over specifieke faciliteiten in de ports of call is op voorhand bekend. Er zijn afspraken gemaakt met betreffende hotels, medici, taxiservice etc. Het betreffende hotel heeft de mogelijkheid om isolatie van meerdere personen te faciliteren en neemt de juiste preventieve maatregelen. De GGD kan daarbij op locatie adviseren/meekijken.
- De rederij is verantwoordelijk voor het vervoer van de personen in isolatie aan boord van het schip naar de isolatieplek aan wal. Daarbij moet rekening gehouden worden dat nauwe contacten, verdachte en bevestigde personen niet tegelijk vervoerd kunnen worden.
- Medisch geschoold personeel aan boord en/of aan wal moet 24/7 bereikbaar zijn, bv havenarts, central-doctors, hoteldoc.
- De rederij is verantwoordelijk voor het vervoer van personen aan boord van het schip naar de medische dienst/huisartsenpost aan wal. Vóór vervoer naar een medische dienst/huisartsenpost vindt altijd eerst telefonisch overleg plaats met de medische dienst hoe te handelen.
- Als de GGD voor een inschatting van de beste maatregelen of informatiewinning aan boord wil gaan, dient de kapitein/cruisemaatschappij hieraan mee te werken.

Zee cruises:

- De kapitein is verplicht (conform art 50,51 van de Wpg) om direct een melding te maken van een ernstig vermoeden/bevestigde COVID-19 patiënt aan boord van het schip aan de havenautoriteit via de MDoH.

5. Taken en verantwoordelijkheden van de plaatselijke GGD

- Samenwerking met de havendienst: tijdige kennisname van aankomst cruiseschepen, snelle kennisname/opvolgen positieve MDoH.
- Samenwerking met reder/kapitein: spoedige behandeling van testaanvragen en verwijzen naar de dichtstbijzijnde testlocatie. Vlotte afhandeling testen en zo spoedig mogelijke bekendmaking resultaat.
- Contactonderzoek: dit vindt in Nederland plaats op basis van informatie over contacten over de **twee dagen** voorafgaand aan het optreden van de eerste symptomen. De GGD zal hierover in contact gaan met de kapitein, om zo in te schatten wat de beste manier is om gegevens van personeel en passagiers te verzamelen en informatie te communiceren.
- Samenwerking binnen de eigen organisatie/ veiligheidsregio (GGD/GHOR) zodat snel en effectief wordt gehandeld bij een positieve uitslag.
- Beschikbaar stellen van een contactpersoon voor inhoudelijke vragen/advies, gedurende de tijd in de haven
 - Amsterdam: 020-5555 105 (9-20 uur) buiten deze tijden: 020-5555 555 vragen naar de dienstdoende arts infectieziekten; zie procedure afhandeling meldingen havens Noordzeekanaal
 - Rotterdam: kantooruren: 010-4339897 (call centrum) en 's avonds ambulance meldkamer en vragen naar dienstdoende arts infectieziektebestrijding GGD. 088 – 6223223.
 - Kennemerland: kantooruren: 023 – 7891612) en 's avonds ambulance meldkamer en vragen naar dienstdoende arts infectieziektebestrijding GGD.